

Darbinieku kompetenču pārvaldība organizācijā (t.sk. skolā) attīstības risinājumu identificēšanai

ERAF "Informācijas sistēmu modelēšanas principu piemērošana strukturētai un mērķtiecīgai kompetenču pārvaldībai"

Dace Namsone

Rīga, 28.05.2019.

Plāns diskusijai

- Kompetenču pārvaldība
- Kompetenču vērtēšana
- Kompetenču pārvaldības digitālie risinājumi

Skolotāju snieguma vērtēšanas ietvars, 21. gadsimta prasmju mācīšanas atbalstam

- **Autori:** D. Bērtule, I. Dudareva, D. Namsone, L. Čakāne, A. Butkēviča
- **Mērķis:** izstrādāt skolotāju snieguma vērtēšanas ietvaru
- **Metode:** zinātniskās literatūras analīze, ekspertu fokusgrupa, darbnīcas
- **Secinājumi:** identificētas un aprakstītas 5 skolotāju kompetenču kategorijas un to 13 kritēriji. Katrs kritērijs aprakstīts 5 snieguma līmeņos.
- **Radītais produkts:** matrica skolotāju snieguma vērtēšanai. Balstoties uz matricu, tiek izstrādāti skolotāju snieguma vērtēšanas instrumenti, piemēram, **testi**
- Publikācija tika prezentēta Starptautiskajā Tehnoloģiju, izglītības un attīstības konferencē (INTED'2019) Valensijā, Spānijā

Tiešsaistes testu izstrāde un validēšana skolotāju kompetences vērtēšanai

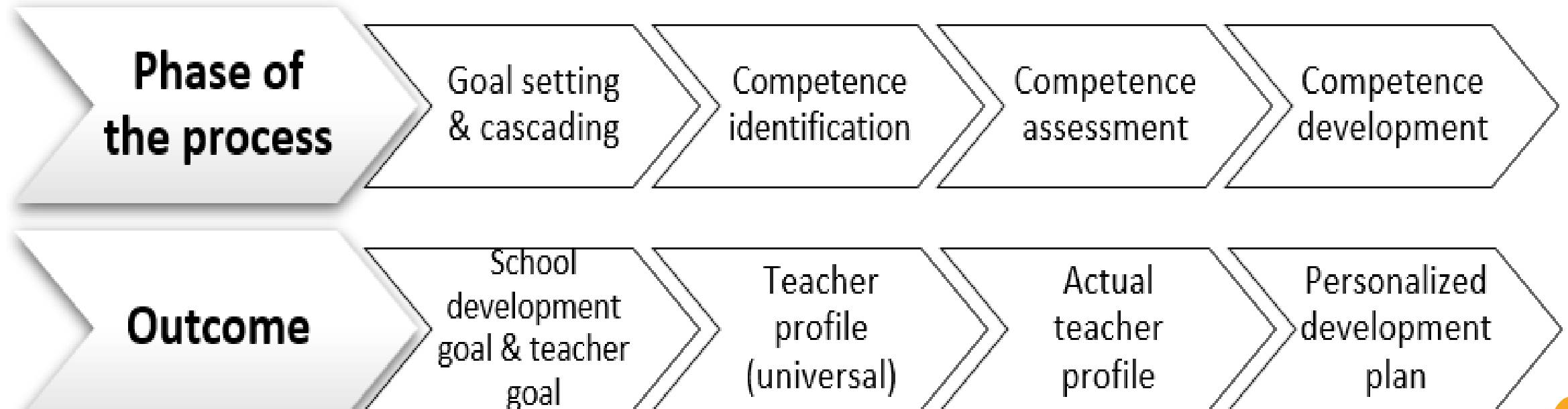
- **Autori:** A. Butkēviča, I. Dudareva, D. Namsone, U. Zandbergs, L. Čakāne, D. Bērtule
- **Mērķis:** skolotāju zināšanu un pārlicību testa izstrādes un validēšanas gaitas apraksts
- **Metode:** Testu saturiskā izstrāde balstās uz zinātniskās literatūras analīzi un skolotājam nepieciešamo kompetenču ietvaru
- **Secinājumi:** validēšanas rezultāti rāda, ka testi ir potenciāli rīki skolotāju profesionālās pilnveides vajadzību identificēšanā un plānošanā
- Publikācija tiks prezentēta Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas rīkotajā konferencē SABIEDRĪBA.INTEGRĀCIJA.IZGLĪTĪBA

I Kompetenču pārvaldība

Skolotāju vērtēšanas sasaiste ar skolas mērķiem: teorētiskais konstrukts

Phases of competence management process and their outcomes:

Piemēri ideālajiem profiliem pret skolas mērķi

Atbilstība skolas mērķim - pašvadītas mācīšanās vadīšana			Skolotāja pamatprasmes		
Mācīšanās mērķu skaidrība 1.1.	Atgriezeniskā saite 1.2.	Metakognitīvās prasmes 1.3.	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība 6.1.	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
3	3	3	2	2	2

Atbilstība skolas mērķim – izziņas darbības aktivizēšana		Skolotāja pamatprasmes		
Produktīvs uzdevums 2.1.	Iesaistīšana domāšanā, sarunā 2.2.	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība 6.1.	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
3	3	2	2	2

Taureņu skola

Skolas mērķis – skolēni apgūst pašvadītas mācīšanās prasmes

Vēlamais profils

Atbilstība skolas mērķim - pašvadītas mācīšanās vadīšana			Skolotāja pamatprasmes		
Mācīšanās mērķu skaidrība 1.1.	Atgriezeniskā saite 1.2.	Metakognitīvās prasmes 1.3.	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība 6.1.	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
3	3	3	2	2	2

Skolotāju sniegums pret izvēlētajiem kritērijiem vērotajās stundās 2018. X

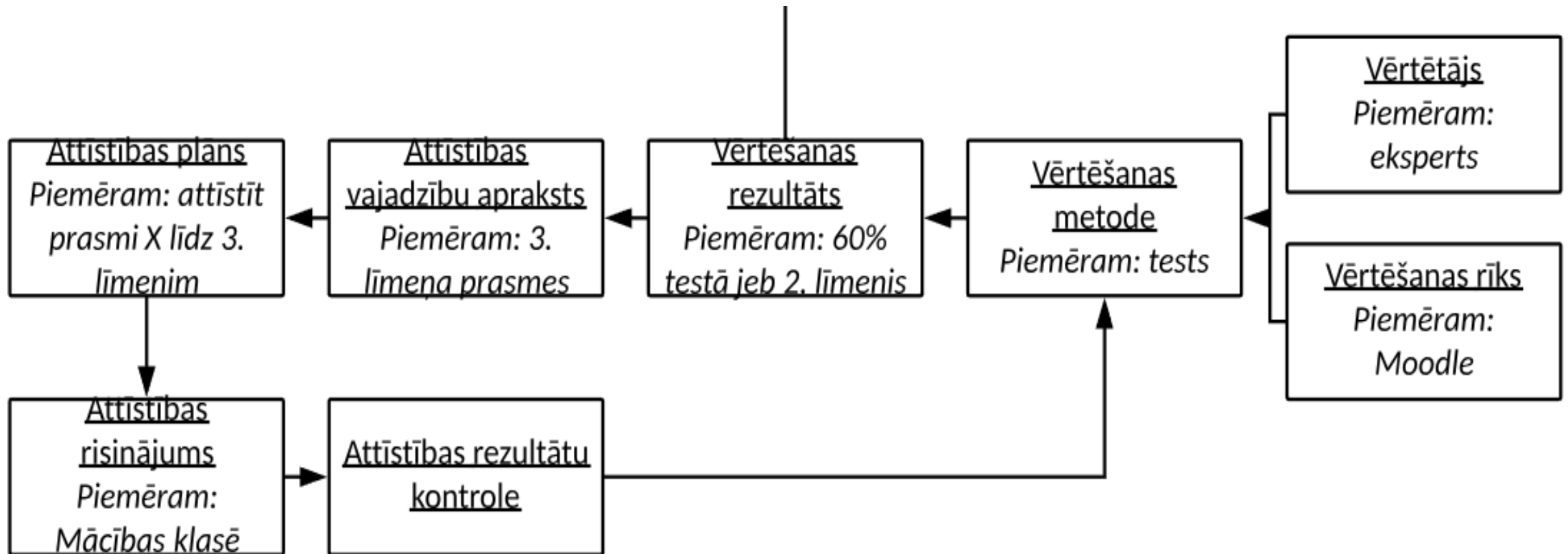
Skolotāja/-s	Mācību priekšmets	Pašvadītas mācīšanās vadīšana			Skolotāja pamatprasmes		
		Mērķu skaidrība 1.1.	Atgriezeniskā saite 1.2.	Metakognitīvās prasmes 1.3.	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība 6.1.	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
Tija Ozola	M 1-4	1	2	Nav datu	2	2	Nav datu
Liene Leja	M 5-6	3	2	Nav datu	1	1	Nav datu
Inta Kalniņa	DZ 5-6	0	0	Nav datu	1	0	Nav datu
Jānis Egle	DZ 7-9	3	3	Nav datu	2	2	Nav datu
Aija Liepa	Dz 1-4	3	3	Nav datu	3	3	Nav datu

Jautājumi diskusijai

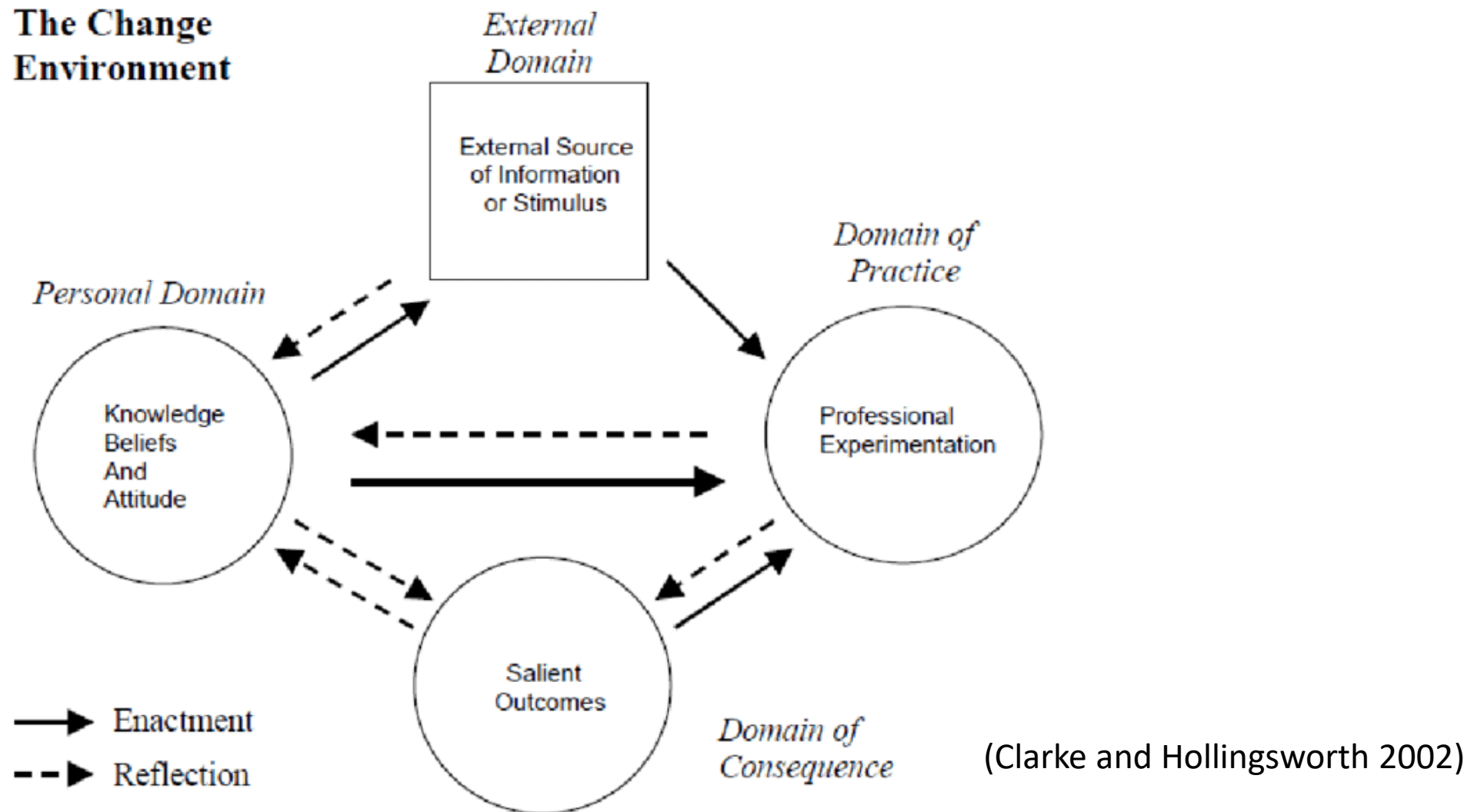
- *Kā identificēt svarīgāko, kas ne tikai raksturo skolotāja kā savas organizācijas nozīmīga elementa vērtību organizācijas mērķu sasniegšanā, bet ļautu nākotnē droši un stabili novērtēt un attīstīt kompetences?*
- *Kā identificēt svarīgāko, kas ne tikai raksturo skolotāja nozīmi skolas mērķu sasniegšanā, bet ļautu nākotnē novērtēt un attīstīt viņa kompetences?*
- *Kā nodrošināt atbalstu kompetenču pārvaldības procesam, ieviešot pārmaiņas skolu praksē?*

II Kompetenču vērtēšana

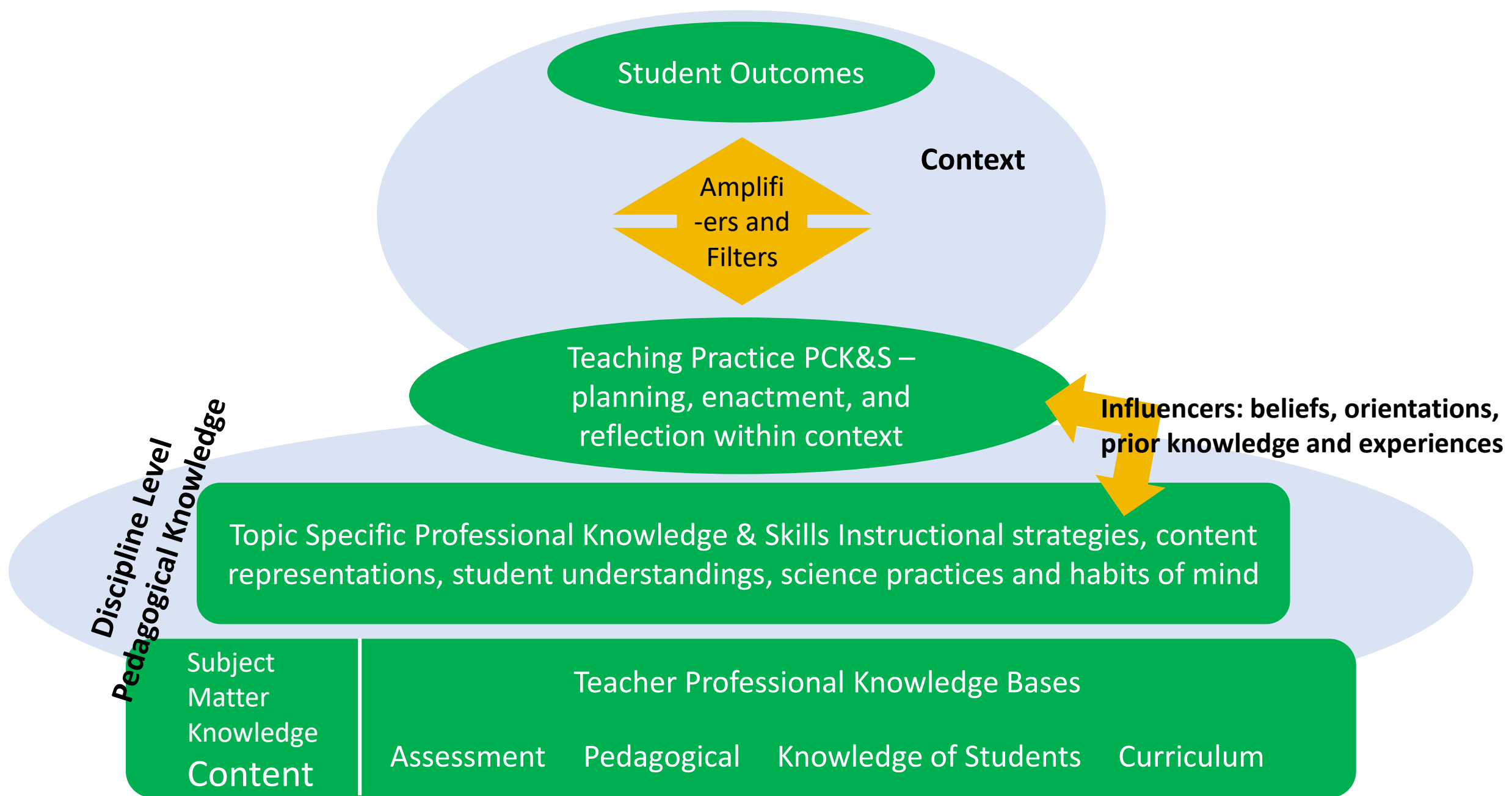
Kompetenču vērtēšana

Interconnected Model of Professional Growth

(Clarke and Hollingsworth 2002)

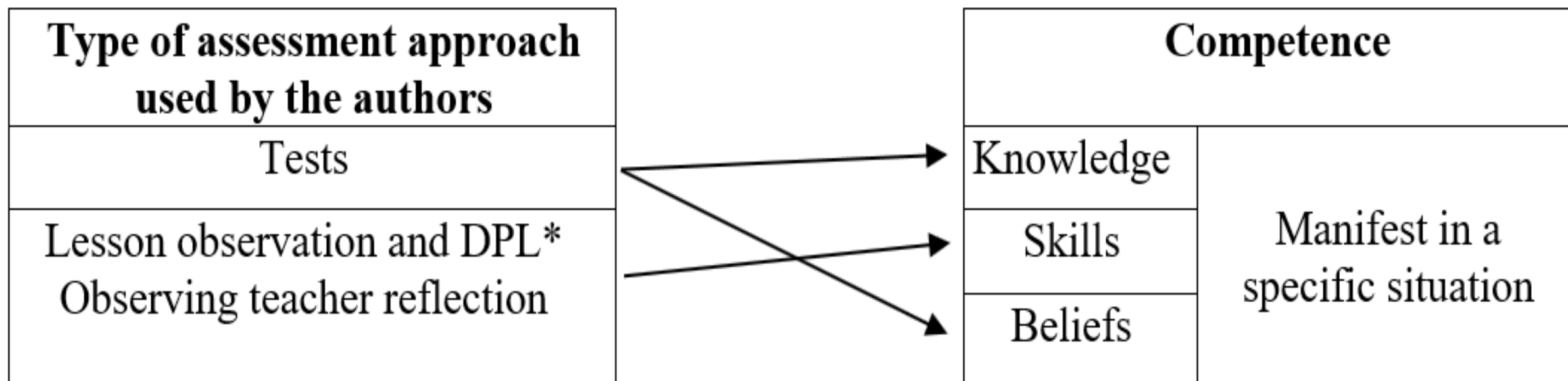
Consensus PCK Model (adaptēts pēc Berry, Nilsson, Van Driel & Carlson, 2017).

Selected category - criteria framework for teaching performance to develop 21st century skills

Categories		II 1	II 2	II 3
		Planning	Teaching	Classroom environment
IA 1	Student self-regulation	1.1. Learning goals	1.2. Metacognitive skills	
IA 2	Student cognitive activation	2.1. Learning tasks for cognitive depth	2.2. Classroom discourse	
IA 3	Student collaboration	3.1. Learning tasks for collaboration	3.2. Student collaboration	
IA 4	Leveraging digital	4.1. ICT tools	4.2. Meaningful ICT usage	
IB 5 IB 6	Teacher techniques, basic skills	5.1. Lesson design	5.2. Teaching techniques	5.3. Differentiation, personalization, support
		6.1. Curriculum	6.2. Feedback to students	

Skolotāja kompetences struktūra un vērtēšana

*description of performance levels

Jautājums 7

Nav vēl atbildēts

Maksimālais
punktu skaits 4,00

▼ Karogot
jautājumu

⚙ Rediģēt
jautājumu

P_R_1

Lūdzu, izvēlieties vienu sev vistipiskāko rīcību, kā Jūsu skolēni uzzina stundas mērķi!

Izvēlieties vienu:

- A. Pasaku, ko šodien stundā darīsim.
- B. Veidoju sarunu ar skolēniem, rosinot domāt, ko par šo tēmu mums vajadzētu apgūt, kāpēc tas ir svarīgi, un kopīgi formulējam mērķi.
- C. Pasaku, ko stundas beigās skolēns zinās un spēs izdarīt vai kāds būs labs sniegums.
- D. Pasakot, ko stundas beigās zinās, pratīs, īpaši piedomāju, kā to varēs konstatēt un lai tas ir skolēniem pateikts saprotami.
- E. Pasaku, par ko būs stunda.

Snieguma līmeņa apraksts (Piemērs)

Levels

Criteria	0	1	2	3	4
	Not observed	Beginner	Developing	Proficient	Expert
<p>1.2. Metacognitive skills</p> <p>Conducts a strategy of learning at a conscious level.</p> <p>Teaches to set goals, plan, assess, monitor one's learning.</p>	<p>Don't organize reflection on how learning takes place.</p>	<p>Involves students in reflection on the purpose of the learning activity, the purpose of the task, talks on the possibilities of using knowledge, skills, strategies.</p>	<p>+ Make a conversation on how pupils learn, read, think, remember, discuss, compare strategies used by students.</p>	<p>+ Give students the task of evaluating different strategies, their effectiveness, and choosing the most appropriate for themselves and the situation.</p>	<p>+ Give tasks for student to justify the choice of their strategies.</p>
	<p>Does not involve students in setting goals, monitoring their activities, assessment, etc.</p>	<p>Involves students in discussing goals, performance criteria; encourages students to see the linkage of learning activities.</p>	<p>Encourages students to personalize, adjust goals, see the roles of activities, use the criteria to give a feedback to a classmate, to use the received feedback.</p>	<p>Encourages students to set individual goals, plan activities to achieve the goal, formulate product, process criteria; choose a task that suits them, ask and give a qualitative feedback, using criteria, description of performance levels.</p>	<p>Creating a process so that pupils are guided, adjusted, plan their activities on their way to a common or individual goals.</p>
	<p><i>The pupil does not use metacognitive skills.</i></p>	<p><i>Pupil understands what and why - clear sequence of activities and tasks; have the opportunity to learn some individual metacognitive skill.</i></p>	<p><i>The pupil learns to manage learning through metacognitive strategies.</i></p>	<p><i>Pupil uses, assess, learns new metacognitive strategies to guide their learning.</i></p>	<p><i>The pupil consciously, independently chooses and uses metacognitive strategies, guides their learning.</i></p>

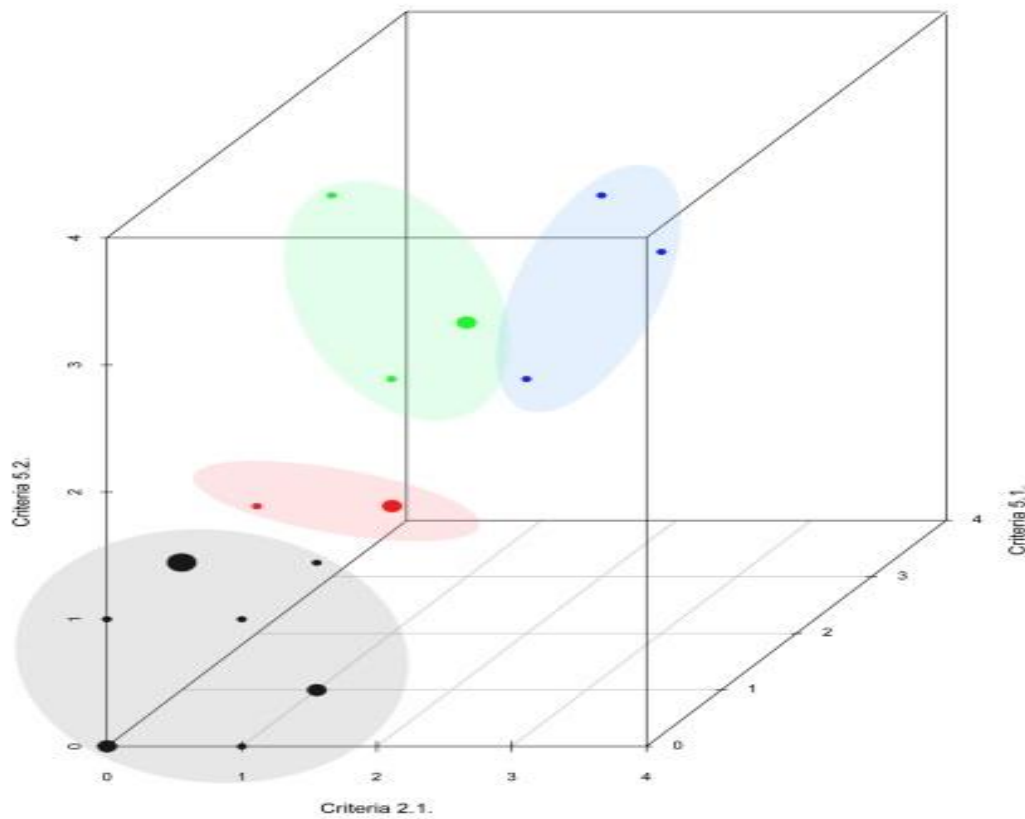
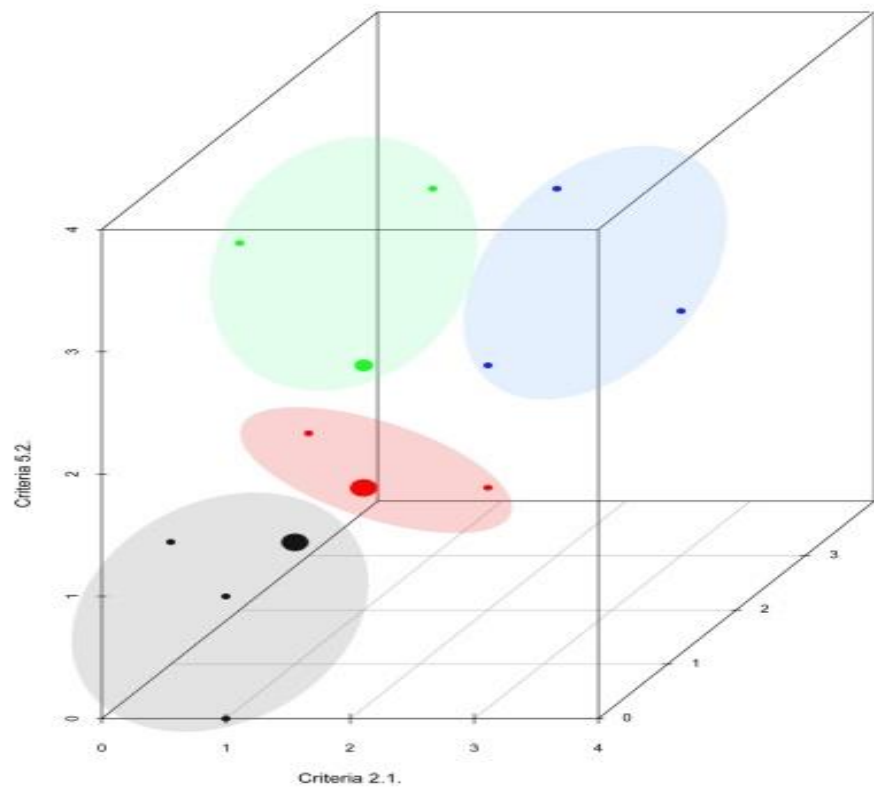
Dimensions

Skolotāju stundu vērošanas rezultāti pa līmeņiem

Criteria	0	1	2	3	4	Average performance	Criteria	0	1	2	3	4	Average performance
1.1.	52	57	23	8	3	0.97	4.1.	43	51	40	2	0	1.01
1.2.	90	37	12	1	0	0.46	4.2.	109	6	11	3	0	0.29
2.1.	43	65	23	10	1	1.02	5.1.	20	36	51	30	3	1.71
2.2.	14	74	31	23	1	1.46	5.2.	10	60	36	33	0	1.66
3.1.	41	48	34	11	0	1.11	5.3.	65	20	36	6	1	0.89
3.2.	55	73	11	2	0	0.72	6.1.	19	42	38	31	4	1.69
							6.2.	21	74	34	9	3	1.28

4 skolotāju grupu identificēšana

Jautājumi diskusijai

- *Kā ieinteresēt skolotāju pašu iedzīlināties viņa darba profesionālajā vērtēšanā, lai saskatītu tieši viņam profesionālākos attīstības risinājumus? Kādi rīki būtu piemērotākie tieši šim mērķim?*
- *Kā ieinteresēt skolotāju iedzīlināties viņa darba profesionālā vērtēšanā, lai kopīgi saskatītu viņam piemērotus, individuālus profesionālās attīstības risinājumus? Kādi rīki būtu piemērotākie šim mērķim?*
- *Kā mainīt skolu vadītāju domāšanu, lai ieraudzītu katra individuālā skolotāja profesionālās attīstības vajadzības un palīdzētu tās realizēt? Kā paaugstināt skolu vadītāju profesionālo varēšanu darbināt kompetenču vērtēšanas instrumentus? Vai risinājums ir šos instrumentus vienkāršot, tos piemērojot esošajai kvalifikācijai? Kā pilnveidot vērtēšanas procesu, lai uzlabotu vērtēšanas objektivitāti?*

III Digitālie risinājumi kompetenču pārvaldībai

Jautājumi diskusijai

- *Kā iespējams personalizēt profesionālās pilnveides piedāvājumu nākotnē?*
- *Vai kompetenču pārvaldības procesā var izmantot digitālos risinājumus? Kādi būtu veiksmīgākie digitālie risinājumi kompetenču pārvaldībai – skolotājam, skolas vadītājam, pašvaldībai, valstij?*